

Notat

Kirkeministeriet

Høringsnotat om forslag til bekendtgørelse om landsplandirektiv for tilladelse til opstilling af mobilmaster

Dato: 19. april 2023

Akt nr. 287109

1. Indledning

Forslag til bekendtgørelse om landsplandirektiv skal bidrage til at sikre, at dækningskravene i frekvensauktionerne i 2019 og 2021 kan opfyldes gennem nye regler for opstilling af mobilmaster i det åbne land. Hidtidig praksis har været, at landzonetilladelser til opstilling af mobilmaster som udgangspunkt kun gives, hvis masten opstilles i tilknytning til eksisterende bebyggelse. Forslag til landsplandirektiv slår fast, at mobildækning er en væsentlig overordnet samfundsinteresse og – hvis ikke andet er muligt – kan kommuner give landzonetilladelse til en mobilmast, selv om den ikke placeres i tilknytning til eksisterende bebyggelse, såfremt placeringen ikke er i konflikt med andre væsentlige interesser i området.

Opstilling af mobilmaster kan ske både indenfor og udenfor de i frekvensauktionerne udpegede dækningsområder, blot masterne sikrer dækning i det konkrete dækningsområder.

Forslag til landsplandirektiv og miljøvurderingen af forslaget har været i offentlig høring fra den 30. januar til den 27. marts 2023 hos kommuner og andre med interesse for fysisk planlægning.

Plan- og Landdistriktsstyrelsen har modtaget i alt 16 høringssvar, fra 3 kommuner, 1 virksomhed, 2 museer og fonde, 3 brancheorganisationer og 7 interesseforeninger. Fire af disse høringssvar havde ikke bemærkninger (ib) til forslaget.

De væsentligste bemærkninger til de enkelte emner i forslaget til landsplandirektiv og miljøvurdering gennemgås og kommenteres (i kursiv) i afsnit 2 og 3.

Efter høringen er der udarbejdet en sammenfattende redegørelse, om hvordan miljøhensyn er indarbejdet i det endelige landsplandirektiv, og hvordan udtalelser, der er indkommet i høringsfasen, er taget i betragtning. Et høringssvar har givet anledning til en teknisk ændring af landsplandirektivet.

2. Generelle bemærkninger

Landdistrikternes Fællesråd er positive overfor, at der er et politisk ønske om at forbedre mobildækningen i hele landet og dermed forbedre muligheden for at bo, leve og arbejde i hele landet. Kerteminde Kommune og Assens Kommune er ligeledes positive over for forslaget. Teleindustrien, Dansk Erhverv og IT-

Branchen ser positivt på, at forslaget tager hånd om begrænsningerne for opfyldelse af dækningskravene i landzonen, ved at der kan tillades opstilling af mobilmaster uden tilknytning til eksisterende bebyggelse. KL er enig i, at god landsdækkende mobildækning er en samfundsmæssig interesse, men finder det er vigtigt, at miljø- og landskabsinteresser fortsat vægtes i det åbne land, samt at nabointeresser vægtes på lige fod med de øvrige interesser. KL mener dog, at forslaget er en indgriben i det kommunale råderum.

Kommentarer

Landsplandirektivet har ikke til hensigt at gribe ind i det kommunale råderum. Det fremgår således af bekendtgørelsens § 2, at kommunalbestyrelsen under hensyn til den overordnede samfundsmæssige interesse i at sikre mobildækning i hele landet kan meddele landzonetilladelse efter § 35, stk. 1 til opstilling af en mobilmast med tilhørende anlæg.

2.1 Bemærkninger til reglerne

Assens Kommune er enig i, at mobilmasterne ikke må være højere end 48 meter. Teleindustrien, Dansk Erhverv og IT-Branchen mener derimod, at begrænsningen på 48 meter er uheldig og ønsker, at kommuner i særlige tilfælde og ved en konkret vurdering kan give tilladelse til en højere mast på op til 60 meter, som eventuelt skal placeres i en lavning. KL foreslår, at ud over en maksimal højde, skal kommunerne have mulighed for at kræve en minimumshøjde, så masterne konstrueres, så flere mobilsekskaber kan benytte dem.

Teleindustrien, Dansk Erhverv og IT-Branchen mener ikke, at en maksimumstørrelse på teknikhus bør lægges fast i landsplandirektivet, men bør indgå i den konkrete vurdering i forbindelse med en landzonetilladelse.

Assens Kommune peger på, at mobilsekskabers udfordringer til at indgå aftaler med lodsejer ikke er et brugbart administrationsgrundlag.

KL og DN ser gerne, at kommunerne kan stille krav til mobilsekskaberne om en redegørelse, der begrundes, hvorfor en mobilmast ikke kan placeres på eller i tilknytning til eksisterende bebyggelse. KL foreslår, at en kommune kan foreslå en alternativ placering i det åbne land, som kan indpasse mobilmasten bedre i landskabet.

Teleindustrien, Dansk Erhverv og IT-Branchen ønsker at Bilag 1, der viser dækningsområderne fra frekvensauktionerne i 2019 og 2021, udgår af bekendtgørelsen, mens Kalundborg Kommune ønsker adgang til digitale kort,

der viser områderne, der er omfattet af dækningskravende i 700 MHz- og 900 MHz-frekvenstilladelserne og 2100 MHz-frekvenstilladelserne.

KL ønsker, at det i bemærkningerne til landsplandirektivet beskrives, at kommunerne kan søge bistand hos Styrelsen for Dataforsyning og Infrastruktur (SDFI) til vurdering af dækningskort mv., når alternative placeringer skal vurderes.

Kommentarer

Bemærkningerne i forslag til landsplandirektiv om maksimum højde for mobilmaster og størrelsen af teknikhuse er vejledende, hvorfor det er muligt ud fra en konkret vurdering at tillade en højere mast og/eller et større teknikhus.

Hvis et mobilsekskab ikke kan få en aftale med en lodsejer, og ingen andre forhold taler afgørende imod, kan en manglende lodsejeraftale begrunde en opstilling af en mobilmast uden tilknytning til eksisterende bebyggelse. Det vil dog altid i sidste ende være op til kommunalbestyrelsen at beslutte ud fra en konkret vurdering.

Kommunerne kan allerede i dag i forbindelse med behandlingen af landzonetilladelse til opstilling af en mobilmast anmode mobilsekskaber om en redegørelse, der begrunder placering af masten, og hvorfor den eventuelt ikke er i tilknytning til eksisterende bebyggelse, herunder også en beskrivelse af undersøgte alternativer.

Det i høringen vedlagte bilag 1 viste områderne, der var omfattet af dækningskravene i 700 MHz- og 900 MHz-frekvenstilladelserne og 2100 MHz-frekvenstilladelserne, som blev udpeget i forbindelse med frekvensauktionerne i henholdsvis 2019 og 2021. Områderne udpeges ikke i landsplandirektivet. Det foreslås, at bilaget udgår, og erstattes af en henvisning til plandata.dk i bekendtgørelsen, hvor dækningsområderne vises.

Dækningskravene fastsat i forbindelse med frekvensauktionerne i 2019 (700 MHz- og 900 MHz-frekvenstilladelserne) og 2021 (2100 MHz-frekvenstilladelserne) kan bl.a. ses på SDFI's hjemmeside og plandata.dk:

[Dækningskrav](#)

SDFI oplyser, at styrelsen står til rådighed i forhold til radiotekniske udtalelser og vejledning om dækningskrav og baggrunden for disse. I forhold til mobilmasters placering for at opfylde dækningskrav vil det være mobilsekskabernes vurdering, hvordan de bedst vil kunne opfylde kravet.

2.2 Dækningskrav

Landdistrikternes fællesråd og Teleindustrien, Dansk Erhverv og IT-Branchen ønsker, at bekendtgørelsen dækker flere dækningskrav og ikke blot dækningskrav knyttet til 700 MHz- og 900 MHz-frekvenstilladelse og 2100 MHz-frekvenstilladelse. Det gælder særligt dækningskravene knyttet til 1800 MHz-frekvenstilladelse, som endnu ikke er helt opfyldt. Kerteminde Kommune opfordrer til, at forslaget også gælder øvrige antennemaster og ikke blot mobilmaster. Det samme foreslår både Landdistrikternes fællesråd og Teleindustrien, Dansk Erhverv og IT-Branchen, der ønsker at sikre forslaget overfor andre teknologier end blot mobilkommunikation. DN ser hellere, at der opstilles flere master i byområder, der tilsammen kan dække et areal i det åbne land.

Kommentarer

Mobilmaster, der etableres til brug for mobildækning i områderne omfattet af dækningskrav knyttet til 700 MHz- og 900 MHz-frekvenstilladelse samt 2100 MHz-frekvenstilladelse, skal placeres i eller i tilknytning til områderne, idet det ellers ikke vil være teknisk muligt at opfylde dækningskravet. Det gælder særligt i forhold til kravene til opnåelige hastigheder og geografisk dækning. Lang afstand eller manglende fri sigt til masten reducerer de opnåelige hastigheder i væsentlig grad og øger risikoen markant for, at der er huller i mobildækningen.

2.3 Ekspropriation

Teleindustrien, Dansk Erhverv og IT-Branchen mener, at det er positivt, at ekspropriation ikke længere gives forrang frem for en alternativ placering. DN bemærker, at hvor et mobilselskab ikke har mulighed for at indgå en aftale med en lodsejer, er det allerede på nuværende tidspunkt muligt at opstille mobilmaster på eksisterende anlæg eller i tilknytning til eksisterende bebyggelse, idet der kan eksproprieres til formålet, jf. masteloven.

Kommentarer

Der lægges generelt vægt på at indgå frivillige aftaler, og ekspropriation anses for at være en sidste udvej, hvis der ikke er andre løsninger.

2.4 Landskab, kultur og natur

DN mener, at opstilling af mobilmaster som udgangspunkt bør ske i tilknytning til eksisterende bebyggelse for at begrænse påvirkningen af landskabet.

Moesgaard Museum vil gerne orienteres om de enkelte lokaliteter for etablering af mobilmaster og evt. tilkørselsveje i god tid før anlægsarbejdet, så der kan foretages en vurdering vedrørende en arkæologisk forundersøgelse af arealet.

Rådet for Helbredssikker Telekommunikation peger på, at den elektromagnetiske strålings eventuelle påvirkninger på planter og dyr ikke er behandlet i miljøvurderingen af bekendtgørelsen.

KL mener, at det i dag er muligt at give tilladelser til opstilling af mobilmaster i landzonen uden gennemførelse af bekendtgørelsen og finder derfor ikke, at konklusion i miljøvurdering om 0-alternativet er korrekt.

Kommentarer

De arkæologiske forundersøgelser er først aktuelle, når den præcise lokalisering af en mobilmast er lagt fast gennem en landzonetilladelse. Det foreliggende forslag til landsplandirektiv giver kommuner mulighed for opstilling af mobilmaster, der ikke er i tilknytning til eksisterende bebyggelse. Plan- og Landdistriktsstyrelsen har således ikke en konkret viden, der giver styrelsen mulighed for at orientere museet. Det vil være de enkelte kommuner, der har mulighed for det i forbindelse med den konkrete landzonetilladelse.

SDFI oplyser, at i Danmark er elektromagnetisk stråling fra radioudstyr underlagt grænseværdier fastlagt på EU-plan. Der er ikke noget i den nuværende forskning, som indikerer, at de grænseværdier, som er fastsat for mobilstråling på fælleseuropæisk niveau, ikke er tilstrækkelige til at sikre menneskers og dyrs sundhed.

0-alternativet henviser til de gældende regler for etablering af mobilmaster i landzone, hvor klagenævnspraksis er, at nye antennemaster så vidt muligt placeres i bymæssig bebyggelse, og at nye master i det åbne land som udgangspunkt skal placeres i tilknytning til eksisterende bebyggelse.

2.5 Sundhed og naboensyn

Rådet for Helbredssikker Telekommunikation peger på, at undersøgelser viser, at udsættelse af mennesker og miljø for radiofrekvent elektromagnetisk stråling kan være skadeligt, og bør behandles som andre kilder til luftforurening, hvilket ikke er sket i miljøvurderingen af forslaget.

EHS-Foreningen udtrykker bekymring for deres medlemmers sundhedsmæssige tilstand, hvis der opsættes flere mobilmaster og er uenig i, at

elektromagnetiske emissioner ikke udgør en forureningsproblematik eller sundhedsfare, som det fremgår af miljøvurderingen. Foreningen ønsker, at der ved opsætning af nye antennemaster tages hensyn til naboers bekymringer over masternes elektromagnetiske emissioner.

Kommentarer

SDFI oplyser, at radioudstyr, ifølge lov om radioudstyr og elektromagnetiske forhold, skal være konstrueret med sikkerhed for menneskers sundhed. Dette krav opretholdes fortsat. I Danmark er elektromagnetisk stråling fra radioudstyr underlagt grænseværdier fastlagt på EU-plan. Der er ikke noget i den nuværende forskning, som indikerer, at de grænseværdier, som er fastsat for mobilstråling på fælleseuropæisk niveau, ikke er tilstrækkelige til at sikre menneskers og dyrs sundhed. Når mobilselskaberne bruger udstyr og radioudstyr, skal de overholde grænseværdierne. Ifølge de oplysninger SDFI har, bliver grænseværdierne overholdt de steder, hvor mennesker færdes og opholder sig, og grænseværdierne skal fortsat overholdes efter gennemførelsen af denne bekendtgørelse. SDFI fører tilsyn med, at grænseværdierne ikke overskrides.

På siderne 8 og 20 i miljøvurdering af bekendtgørelsen gengives Sundhedsstyrelsens vurdering af helbredsrisikoen for eksponering fra mobilmaster ikke, men der mangler begge steder en henvisning til Sundhedsstyrelsens hjemmeside <https://www.sst.dk/da/viden/Straalebeskyttelse/Om-ikke-ioniserende-straaling/Mobiltelefoni-og-traadloes-teknologi/Mobilmaster>. Henvisningen vil fremgå af den sammenfattende redegørelse.

Ifølge Vejledningen i landzoneadministration 2019 kan hensynet til naboer indgå i kommunalbestyrelsens vurdering efter planlovens § 35 (landzonetilladelse).

2.6 Forsvaret og flyveinteresser

Erhvervsflyvningssammenslutningen peger på, at placering af master op til 48 meters højde kan udgøre en sikkerhedsmæssig risiko for fly, hvis mastens placering ikke er nøje koordineret med flyvepladserne.

Kommentarer

Jf. de nationale interesser i kommuneplanlægning, 2018, er det en national interesse, at der tages hensyn til landets flyvepladser, der er nødvendige for at varetage landsdækkende og tværkommunale funktioner. Der må ikke etableres byggeri eller anlæg, der hindrer hensigtsmæssig brug af flyvepladser eller som vil kunne bringe lufttrafikkens sikkerhed i fare. Kommuner skal således i deres

behandling af landzonetilladelser tage hensyn til flysikkerheden, hvilket denne bekendtgørelse ikke ændre på.

Side 7
Akt nr. 287109

2.7 Kommende planlovsændring

Landdistrikternes Fællesråd og Teleindustrien, Dansk Erhverv og IT-B Branchen

ønsker, at der tages højde for nye teknologier. Det er derfor vigtigt, at kommende bestemmelser i planloven kommer til at omfatte antennemaster generelt og ikke kun mobilmaster.

Kommentarer

Det fremgår af planlovsaftalen i 2022, at der skal fastsættes særlige regler i planloven for opstilling af mobilmaster i landzonen med henblik på at lempe praksis om, at mobilmaster så vidt muligt skal placeres i tilknytning til eksisterende bebyggelse.

Det fremgår endvidere af planlovsaftalen, at aftaleparterne er enige om, at planlovens undtagelse fra krav om landzonetilladelse udvides til generelt at omfatte antennesystemer til radiokommunikation i elektroniske kommunikationsnet med tilhørende radiofrekvens- eller kabelbaseret teleinfrastruktur mv. Planlovsforlaget, som har til hensigt at udmønte planlovsaftalen, forventes at blive fremsat i efteråret 2023.

3. Hørte myndigheder, organisationer mv.

Forslag til landsplandirektiv er sendt i høring hos berørte kommuner og øvrige med interesse i fysisk planlægning, som har anmodet om at stå på Plan- og Landdistriktsstyrelsens høringsliste, jf. høringslisten.

4. Hørings svar er modtaget fra

Assens kommune

Byggeskadefonden (ib)

Danske Kloakmestre (ib)

DN

EHS-Foreningen

Erhvervsflyvningens sammenslutning

Forbrugerrådet Tænk (ib)

Kalundborg kommune

Kerteminde kommune

KL

Landdistrikternes fællesråd

Metroselskabet og HOs letbane (ib)

Moesgård Museum

Rådet for Helbredssikker Telekommunikation (1)
Rådet for Helbredssikker Telekommunikation (2)
Teleindustrien, Dansk Erhverv og IT-Branchen